

ด่วนที่สุด
ที่ พณ ๐๖๐๒/๒๖๕๖

กวก.๑๑.....
วันที่๑๑ พ.ค. ๖๘
เวลา๑๑.๐๐.....

สกก. (eMail)

ส่ง : กวก.

รับที่ : ๕5341/68

19 พ.ค. 2568 เวลา 11.00 น.

กระทรวงพาณิชย์

๕๖๓ ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระสอ

อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง (ร่าง) แถลงการณ์การประชุมรัฐมนตรีกลุ่มเคร็นส์ ครั้งที่ ๔๔

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. (ร่าง) แถลงการณ์การประชุมรัฐมนตรีกลุ่มเคร็นส์ ครั้งที่ ๔๔ และคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ (ตามข้อ ๓.๒)
๒. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ตามข้อ ๖.)
๓. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เรื่อง ขอความเห็นชอบทำที่ไทยและรับรองเอกสารที่จะเป็นผลลัพธ์สำหรับการประชุมรัฐมนตรีองค์การการค้าโลกสมัยสามัญ ครั้งที่ ๑๓ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง (ตามข้อ ๗.)

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ขอเสนอเรื่อง (ร่าง) แถลงการณ์การประชุมรัฐมนตรีกลุ่มเคร็นส์ ครั้งที่ ๔๔ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ว่าด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การประชุมรัฐมนตรีกลุ่มเคร็นส์ ครั้งที่ ๔๔ จะมีการรับรองเอกสาร (ร่าง) แถลงการณ์ฯ เพื่อเป็นผลลัพธ์ของการประชุม จึงเข้าข่ายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ซึ่งจะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔(๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การประชุมรัฐมนตรีกลุ่มเคร็นส์ ครั้งที่ ๔๔ กำหนดจัดขึ้นในวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๘ ดังนั้น เพื่อให้ผู้แทนไทยสามารถเข้าร่วมรับรองเอกสารที่จะเป็นผลลัพธ์การประชุมดังกล่าวได้ จึงจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๘

๓. สำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ กลุ่มเคร็นส์เป็นการรวมกลุ่มของประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรเป็นหลัก ประกอบด้วยสมาชิก ๒๐ ประเทศ^๑ ซึ่งมีการจัดตั้งกลุ่มและเริ่มประชุมกลุ่มครั้งแรกในเดือนสิงหาคมปี ๒๕๒๙ ณ เมืองเคร็นส์

^๑ ได้แก่ อาร์เจนตินา ออสเตรเลีย บราซิล แคนาดา ชิลี โคลอมเบีย คอสตาริกา กัวเตมาลา อินโดนีเซีย มาเลเซีย นิวซีแลนด์ ปากีสถาน ปารากวัย เปรู ฟิลิปปินส์ แอฟริกาใต้ ไทย อุรุกวัย เวียดนาม และยูเครน โดยมีจุดมุ่งหมายในการผลักดันให้เกิดการปฏิรูปการค้าสินค้าเกษตรภายใต้ WTO ที่เสรีและเป็นธรรม อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรและผู้บริโภคสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

เครือข่ายออสเตรเลียน โดยการประชุมรัฐมนตรีกลุ่มเคิร์นส์ (Cairns Group Ministerial Meeting) มีความสำคัญในฐานะเวทีที่สร้างแรงสนับสนุนทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างระบบการค้าสินค้าเกษตรโลกให้เป็นไปอย่างเสรีและเป็นธรรม ผ่านการปฏิรูปการค้าสินค้าเกษตรภายใต้องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) โดยจะมีแถลงการณ์การประชุมรัฐมนตรีกลุ่มเคิร์นส์เป็นเอกสารที่รัฐมนตรีจะต้องรับรองในที่ประชุมเป็นผลลัพธ์ของการประชุมฯ

๓.๒ สมาชิกกลุ่มเคิร์นส์อยู่ระหว่างพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมสารัตถะและถ้อยคำของแถลงการณ์การประชุมรัฐมนตรีกลุ่มเคิร์นส์ ครั้งที่ ๔๔ โดยสามารถสรุปประเด็นสำคัญของ (ร่าง) แถลงการณ์ดังกล่าวได้ ดังนี้

๑) เพื่อตอบสนองต่อบริบทการค้าโลก ที่การค้าสินค้าเกษตรยังคงได้รับผลกระทบจากการอุดหนุนการค้าที่บิดเบือน ภาษี และอุปสรรคในการเข้าถึงตลาดอื่นๆ กลุ่มเคิร์นส์จึงยืนยันความมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างความเป็นธรรมและยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าสินค้าเกษตร ผ่านการปฏิรูปการค้าสินค้าเกษตรที่ครอบคลุมทุกประเด็น ซึ่งกำหนดไว้ตามมาตรา ๒๐ ของความตกลงว่าด้วยการเกษตร รวมถึงการสร้างความเป็นธรรมในประเด็นสามเสาหลักภายใต้ความตกลงว่าด้วยการเกษตร คือ การเปิดตลาด การอุดหนุนภายใน และการแข่งขันการส่งออกโดยมีเป้าหมายเพื่อให้กระบวนการปฏิรูปมีความก้าวหน้าและสมดุล

๒) ตระหนักถึงแถลงการณ์รัฐมนตรีว่าด้วยการตอบสนองฉุกเฉินต่อความไม่มั่นคงทางอาหาร ประกอบกับสถานการณ์ความไม่มั่นคงทางอาหารของโลกในขณะนี้ กลุ่มเคิร์นส์จึงเรียกร้องให้มีการยับยั้งการห้ามหรือจำกัดการส่งออกที่ไม่เป็นธรรม ตามที่กำหนดไว้ภายใต้มาตรา ๑๑ ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade) สำหรับอาหารที่นำเข้าโดยประเทศพัฒนาน้อยที่สุด เพื่อการบริโภคภายในประเทศและเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร ในกรณีที่สมาชิกดังกล่าวเป็นผู้ส่งออกสุทธิของอาหารชนิดนั้น โดยยังคงสิทธิของสมาชิกองค์การการค้าโลกในการใช้มาตรการที่อนุญาตภายใต้องค์การการค้าโลกที่มีอยู่

๓) กลุ่มเคิร์นส์แสดงความกังวลเกี่ยวกับความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อมที่ทั่วโลกกำลังเผชิญอยู่ โดยเน้นย้ำว่าเกษตรกรรมที่ยั่งยืน มีประสิทธิภาพ และยืดหยุ่น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร การพัฒนา และการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับสมาชิกองค์การการค้าโลกที่เปราะบางที่สุด จึงเน้นย้ำถึงความสำคัญของความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านนวัตกรรมทางการเกษตร หรือการ [ถ่ายทอด/เผยแพร่] เทคโนโลยี ในฐานะปัจจัยเร่งการส่งเสริมระบบเกษตรกรรมที่ยั่งยืน เพิ่มผลผลิต และเสริมสร้างความยืดหยุ่นให้แก่เกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรรายย่อยที่กำลังเผชิญกับความท้าทายที่ซับซ้อนมากขึ้น

๔) กลุ่มเคิร์นส์ขอเรียกร้องให้สมาชิกองค์การการค้าโลกทั้งหมดดำเนินการปฏิรูปเพื่อให้เกิดระบบการค้าสินค้าเกษตรที่ยุติธรรมและเท่าเทียมเพื่อนำไปสู่ระบบอาหารและเกษตรกรรมที่ยั่งยืน นอกจากนี้ ยังแสดงความกังวลเกี่ยวกับผลกระทบจากมาตรการกีดกันทางการค้าที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่กำหนดโดยสมาชิก WTO บางราย โดยกลุ่มเคิร์นส์เน้นย้ำอีกครั้งว่าสมาชิกแต่ละประเทศมีสถานการณ์การผลิตทางการเกษตรที่แตกต่างกันและไม่มีแนวทาง 'หนึ่งเดียวที่เหมาะกับทุกคน' สำหรับการพัฒนาไปสู่ความยั่งยืน

ดังมี (ร่าง) แถลงการณ์การประชุมรัฐมนตรีกลุ่มเคิร์นส์ ครั้งที่ ๔๔ และคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

๔.๑ การเข้าร่วมรับรองเอกสารที่จะเป็นผลลัพธ์การประชุมรัฐมนตรีกลุ่มเคิร์นส์ ครั้งที่ ๔๔ เป็นการแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองของไทยในฐานะประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของโลกเกี่ยวกับการส่งเสริมการปฏิรูประบบการค้าสินค้าเกษตรของโลกให้ยุติธรรมและเท่าเทียม เพื่อนำไปสู่ระบบอาหารและ

เกษตรกรรมที่ยั่งยืน อีกทั้งยังเป็นการแสดงเจตนารมณ์ร่วมกับสมาชิกกลุ่มเคร์นส์ในการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุดเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร

๔.๒ (ร่าง) แลงการณ์การประชุมรัฐมนตรีกลุ่มเคร์นส์ ครั้งที่ ๔๔ เป็นการแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองร่วมกันของประเทศสมาชิก ซึ่งไม่มีถ้อยคำหรือบริบทที่ทำให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่มีการลงนามในขั้นตอนใดๆ

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ได้มีหนังสือสอบถามความเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นสรุปได้ ดังนี้

๖.๑ กระทรวงการต่างประเทศ (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย) ไม่มีข้อขัดข้องต่อสารัตถะและถ้อยคำโดยรวมของร่างถ้อยแถลงฯ หากส่วนราชการเจ้าของเรื่องพิจารณาแล้วเห็นว่า มีความเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนสอดคล้องกับพันธกรณีของไทยภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว และหากร่างถ้อยแถลงฯ ยังไม่ใช่ร่างสุดท้าย (final draft text) ในกรณีที่มีการปรับแก้ ขอให้ส่วนราชการเจ้าของเรื่องพิจารณาให้ร่างสุดท้ายของถ้อยแถลงฯ เป็นไปตามแนวทางดังที่ระบุข้างต้นด้วย นอกจากนี้ ในประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ เห็นว่า ร่างเอกสารดังกล่าวไม่มีรูปแบบถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ กอปรกับไม่มีการลงนามในร่างเอกสารดังกล่าว ดังนั้น ร่างถ้อยแถลงฯ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ และในประเด็นมาตรา ๔(๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ หากส่วนราชการเจ้าของเรื่องพิจารณาแล้วเห็นว่า ร่างถ้อยแถลงฯ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ก็ควรเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔(๗) ของพระราชกฤษฎีกาฯ

๖.๒ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ไม่ขัดข้องต่อ (ร่าง) แลงการณ์ฯ เนื่องจากมีสาระสำคัญที่สนับสนุนระบบการค้าที่สอดคล้องกับกฎระเบียบของ WTO มีความเป็นธรรมและการแข่งขันที่เท่าเทียมในภาคเกษตรกรรม ทั้งในด้านการอุดหนุนภายในประเทศ การเปิดตลาด และการแข่งขันด้านการส่งออก ผ่านการปฏิรูปการค้าสินค้าเกษตร บนพื้นฐานของความโปร่งใสและปราศจากการบิดเบือนตลาด นอกจากนี้ ยังตระหนักถึงมาตรการทางการค้าด้านสิ่งแวดล้อมแบบฝ่ายเดียวที่เริ่มมีเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประเทศที่เปราะบางและไม่สามารถปรับตัวได้ทัน ดังนั้น การรับรองร่างแลงการณ์ดังกล่าวจะเป็นโอกาสอันดีของไทยในฐานะผู้ส่งออกสินค้าเกษตรสำคัญของโลกในการแสดงเจตนารมณ์ต่อการปฏิรูปการค้าสินค้าเกษตรภายใต้ WTO และผลักดันมิให้เกิดการใช้มาตรการทางด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อกีดกันทางการค้า รวมทั้งเสริมสร้างการแข่งขันการค้าสินค้าเกษตรที่เป็นธรรมสำหรับประเทศสมาชิก WTO ต่อไป

๖.๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นว่า ร่างแลงการณ์ฯ มิได้มีการใช้ถ้อยคำที่มุ่งหมายให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ กรณีจึงไม่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(ความเห็นหน่วยงานดังที่กล่าวมาข้างต้นปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เรื่อง ขอความเห็นชอบท่าทีไทยและรับรองเอกสารที่จะเป็นผลลัพธ์สำหรับการประชุมรัฐมนตรีองค์การการค้าโลกสมัยสามัญครั้งที่ ๑๓ และการประชุมที่เกี่ยวข้องได้เห็นชอบท่าทีไทยในประเด็นการเจรจาปฏิรูปการค้าเกษตรและความมั่นคงทางอาหารว่า ในภาพรวมสนับสนุนการเจรจาปฏิรูปการค้าสินค้าเกษตรอย่างครอบคลุมทุกประเด็น เพื่อบรรลุเป้าหมายระยะยาวในการลดการอุดหนุนและการปกป้องการค้าสินค้าเกษตรอย่างมีนัยสำคัญตามมาตรา ๒๐ ของความตกลงว่าด้วยการเกษตร โดยให้ความยืดหยุ่นกับประเทศกำลังพัฒนาและสามารถร่วมฉันทมติในการให้ข้อยกเว้นหรือการให้ความยืดหยุ่นที่เป็นพิเศษแก่ LDCs และประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นผู้นำเข้าอาหารสุทธิ (NFIDCs) ในการรับมือกับประเด็น non-trade concerns อาทิ ความมั่นคงทางอาหารมาพิจารณาประกอบการเจรจาปฏิรูปการค้าเกษตร และประเด็นความมั่นคงทางอาหารว่า สนับสนุนข้อเสนอการยกเว้นไม่ใช้มาตรการห้ามหรือจำกัดการส่งออกสินค้าอาหารกับ LDCs และ NFIDCs ที่นำเข้าสินค้าอาหารสำหรับการบริโภคภายในประเทศเพื่อส่งเสริมความมั่นคงทางอาหารของ LDCs และ NFIDCs สอดคล้องกับการดำเนินการช่วยเหลือ LDCs ของไทยที่ผ่านมา โดยพยายามคงสิทธิการใช้มาตรการห้ามหรือจำกัดการส่งออกตามมาตรา XI ของความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการค้าสินค้า (General Agreement on Tariffs and Trade: GATT) รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๘. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงพาณิชย์เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังนี้

๘.๑ เห็นชอบต่อ (ร่าง) แฉลงการณ์การประชุมรัฐมนตรีกลุ่มแครนส์ ครั้งที่ ๔๔ ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงสาระหรือถ้อยคำของ (ร่าง) แฉลงการณ์ฯ ข้างต้น ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ขอให้กระทรวงพาณิชย์สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีก

๘.๒ อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ร่วมรับรอง (ร่าง) แฉลงการณ์การประชุมรัฐมนตรีกลุ่มแครนส์ ครั้งที่ ๔๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิชัย นริพทะพันธุ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

สำนักงานการค้าสินค้า

โทร. ๐ ๒๕๐๗ ๗๔๔๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ monsichadtn@gmail.com